

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno MCLXXXI. ad annum MCCCXIV.

Parisiis, 1644

Concilivm In Dalmatiae Et Diocliae Regnis Per Legatos sedis apostolicae in
causa reformandae ecclesiasticae disciplinae anno MCXCIX. celebratum
sub Innocentio papa III.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15974

EPISTOLA
INNOCENTII PAPÆ III.
 AD ARCHIEPISCOPVM ET CAPITVLVM
 COLONIENSE.

Antiquitus concessa priuilegia confirmat.

*Innocentius episcopus seruus seruorum Dei dilectis filiis electo
 & capitulo Coloniensi salutem & apostolicam
 benedictionem.*

SOLET annuere sedes apostolica piis votis & honestis
 petentium precibus fauorem beneuolum impartiri.
 Eapropter, dilecti in Domino filii, vestris precibus incli-
 nati libertates & immunitates a Romanis pontificibus,
 prædecessoribus nostris, ecclesiæ vestræ concessas, anti-
 quas etiam & rationabiles consuetudines hæctenus in ec-
 clesia ipsa seruatas ratas habemus, & eas auctoritate apo-
 stolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio com-
 munimus. Nulli ergo hominum liceat hanc paginam no-
 stræ confirmationis infringere, vel ei ausu temerario con-
 traire. Si quis autem hoc attentare præsumperit, indigna-
 tionem omnipotentis Dei & beatorum Petri & Pauli apo-
 stolorum eius se nouerit incursum.

Datum Romæ apud sanctum Petrum x. Kalendas Ia-
 nuarii, pontificatus nostri anno octauo.

ANNO
 CHRISTI
 1199.

**CONCILIVM IN DALMATIÆ
 ET DIOCLIÆ REGNIS PER LEGATOS
 sedis apostolicæ in causa reformandæ ecclesiasticæ di-
 sciplinæ anno MCXCIX. celebratum sub Innocentio
 papa III.**

TITVLI CAPITVLORVM.

I. <i>Vt episcopi pecuniam ab ordi-</i>	<i>tionem oblationum.</i>
<i>mandis non accipiant.</i>	IV. <i>De sigillo confessionis.</i>
II. <i>De calibatu clericorum, & ordi-</i>	V. <i>De honore sacerdotibus exhi-</i>
<i>nibus conferendis.</i>	<i>bendo.</i>
III. <i>De diuisione & administra-</i>	VI. <i>De gradu consanguinitatis in</i>

- contrahendis matrimoniis ob-
seruando.
- VII. Vt clerici tonsuram teneant
clericalem.
- VIII. Vt laici a rebus ecclesiasticis
abstineant.
- IX. Excommunicantur thesau-
rorum ecclesiasticorum desento-
res, & qui Latinos in serui-
tute detinent.
- X. Excommunicantur illi qui uxores
sine iudicio ecclesia dimittunt.
- XI. Vt nothi ad sacros ordines non
accedant.
- XII. Vt nullus ante trigessimum
annum ad sacerdotium promo-
ueatur.

ANNO
CHRISTI
1199.

PRÆFATIO.

IN nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti, Amen. Nos Ioannes capellanus, & Simon subdiaconus domini Innocentii papæ III. apostolicæ sedis legati, ad euellenda nociua de agro dominico, & virtutum plantaria vtiliter inferenda, videntes multa in clero & populo Dalmatiæ & Diocliæ corrigenda, de sanctorum patrum Concilii decreta præsentia duximus innouanda.

CAPITVLA.

I.

In primis itaque decernimus, vt nullus episcopus aliquem ad sacros ordines per pecuniam promouere, seu ecclesiastica beneficia alicui precio interueniente concedere præsumat. Cum enim Dominus præceperit apostolis: *Gratis accepistis, gratis date*, & Spiritus sancti gratia venalis esse non possit, quæ confertur in sacris ordinibus, graui puniendus est pœna, qui Spiritus sancti dona venalia exponere non veretur. Quocirca præsentis decreto statuimus, vt quicumque episcopus hoc agere conuictus fuerit, omni ecclesiastica careat dignitate: & sine spe restitutionis, tam ille qui dederit, quam ille qui scienter sacros ordines pecunia interueniente receperit, perpetuo deponatur.

II.

Cum Domini sacerdotes, & si qui sacro alta-
rio

ANNO
CHRISTI
1199.

rio deseruiunt continenter viuere debeant, iuxta illud: *Mundamini qui fertis vasa Domini*: in partibus Dalmatiæ atque Diocliæ sacerdotes & vxores habere & ecclesias tenere dicuntur. Quocirca præfenti decreto statuimus, vt sacerdotes & diaconi, ante susceptum officium, nisi eorum coniuges in manu episcopi votum fecerint continentia, vxores habentes cum ipsis maneant, & ecclesias dimittant, non enim possunt secundum ordinem Romanæ ecclesiæ manentes in coniugio, nisi defunctis vxoribus, aut continentiam vouentibus, si digni inuenti fuerint, ad sacerdotium promoueri. Illi vero, qui post susceptum sacerdotii vel diaconatus honorem adulteras potius quam vxores accepisse probantur, nisi eas dimiserint, & dignam egerint pœnitentiam, ab officio & beneficio ecclesiastico fiant penitus alieni. Prohibemus etiam ne aliquis episcopus, nisi in quatuor temporibus iuxta sanctorum patrum constitutionem, aliquem ad sacros ordines promouere præsumat: solus enim Romanus pontifex dominicis diebus subdiaconos ordinare potest. Cum autem episcopus ordinationem fecerit, non nisi vnum ordinem a subdiacono & supra conferre præsumat. Ordinatus autem in subdiaconum ad minus per annum in eodem officio deseruiat, & diaconus similiter faciat. Quicumque autem episcopus contra hoc venire præsumperit, tamdiu a conferendis ordinibus absteineat, donec a Romano pontifice misericordiam consequatur.

III.

Quoniam secundum gradus & ordines perso-

Concil. Tom. 28.

M

narum beneficia ecclesiastica in domo Domini, secundum sanctorum patrum constitutionem distributa noscuntur, decernimus, ut decimæ, seu oblationes fidelium, tam pro viuis, quam pro defunctis, in quatuor partes diuidantur: quarum vna sit episcopi, alia ecclesiarum, tertia pauperum, quarta clericorum. Portionem quidem pauperum episcopus administret; portionem vero ecclesiarum archipresbyter conferuet, & ex mandato episcopi in vsibus ecclesiæ fideliter expendat. Quicumque autem clericorum contra hoc venire præsumpserit, sua portione priuetur.

IV.

Distriētius inhiemus, ne aliquis sacerdos filii sui vel filiæ spiritalis priuatam confessionem alicui reuelare præsumat. Quod si facere conuictus fuerit, officio & beneficio ecclesiastico perpetuo spoliatur. Idem dicimus de quolibet clerico, qui de homicidio, adulterio, periurio, falso testimonio publice accusatus fuerit, & conuictus.

V.

Cum terrenarum potestatum nuntiis siue ministris honor exhibeatur ab omnibus, multo magis ministris Dei honor a laicis exhibendus est, a quibus eis non solum diuina celebrantur officia, verum etiam sacrum baptisma, & corpus Domini, & pœnitentia, & cetera ecclesiastica sacramenta iugiter ministrantur. Quapropter iuxta decretum domini Innocentii papæ II. distriētius inhiemus, ne aliquis in personam episcopi, sacerdotis, vel cuiuslibet clerici, vel religiosi viri, violentas ma-

ANNO
CHRISTI
1199.

nus iniicere præsumat. Quicumque autem hoc attemptauerit, tamdiu excommunicatus maneat, donec de tanta præsumptione satisfactorius apostolico se conspectui repræsentet, vel ab eius legato præstita congrua satisfactione absolutionis beneficium consequatur. Similiter sub excommunicatione prohibemus, ne aliquis laicus clericum ad peregrina iudicia trahere præsumat, veluti candentis ferri, vel aquæ, vel cuiuslibet alterius iudicii. Non enim pertinet ad laicum clericum iudicare. Si autem clericus peccauerit, ab archiepiscopo, vel episcopo, vel etiam prælato suo, aut Romano pontifice, si necesse fuerit, iudicetur.

V I.

Cum sacrosancta Romana ecclesia, quæ mater est omnium ecclesiarum, & magistra, decreuerit vt nullus Christianus vsque ad septimum consanguinitatis gradum coniugium contrahere præsumat, graue nimis est, & diuini dignum animaduersione iudicii, quod in partibus Dalmatiæ ac Diocliæ a multis factum in veritate comperimus, vt homines Dei timorem non habentes, cum consanguineis in quarto gradu & quinto, vel infra, contra sanctorum patrum constitutionem coniugia contrahere non formident. Quapropter præsentis decreto statuimus, vt quicumque in quarto gradu præsertim, vel infra, coniugium habere conuincitur, nisi ad mandatum ecclesiæ satisfecerit, & a suæ consanguinitatis incesta coniunctione recesserit, tamdiu maneat excommunicatus, & ab omnibus ecclesiæ sacramentis separatus, donec a nefa-

Concil. Tom. 28.

M ij

ria copula separetur, & ad mandatum ecclesiæ satisfaciatur.

VII.

Item præcipimus ut clerici rasuram & tonsuram teneant clericalem. Qui autem hoc non fecerit, ab episcopo districtione canonica compellatur.

VIII.

Cum duæ sint in terris potestates a Domino constitutæ, spiritualis videlicet & sæcularis, & una de spiritualibus & ecclesiasticis, altera de sæcularibus habeat iudicare, graue committit peccatum quicumque laicus vel ecclesias donare, vel ecclesiasticas personas iudicare præsumit. Quocirca præfenti decreto statuimus, auctoritate Dei omnipotentis, & beatorum apostolorum Petri & Pauli, & domini papæ Innocentii, ut quicumque clericus de manu laica ecclesiam vel ecclesiastica beneficia receperit, tam qui dederit, quam qui receperit, tamdiu vinculo excommunicationis teneatur astrictus, donec ad mandatum ecclesiæ satisfaciatur: & quod contra sacros Canones factum fuerit, irritum habeatur & inane. Illos autem laicos, qui ante constitutionem istam ecclesias donauerunt, vel in ecclesiasticas personas manus iniecerunt violentas, volumus per episcopos tertio commoneri; & nisi pœnitentiam egerint competentem, eadem sententia teneantur astricti.

IX.

Excommunicamus omnes illos qui thesauros ecclesiarum iniuste detinent, donec restituant; & eos qui Latinos detinent in seruitute, nisi recepta pecunia quam dederunt eos pristina restituant libertati.

ANNO
CHRISTI
1199.

X.

Excommunicamus item illos omnes qui proprias dimiserunt vxores, vel de cetero dimiserint sine iudicio ecclesiæ, donec ad ipsas reuertantur.

XI.

Prohibemus etiam vt filii presbyterorum, & qui de legitimo non sunt nati matrimonio, ad sacros ordines non accedant.

XII.

Similiter prohibemus, vt nullus ordinetur in sacerdotem, nisi trigesium expleuerit annum.

SVBSCRIPTIONES.

Ego frater Ioannes domini papæ capellanus, apostolicæ sedis legatus, scripsi & subscripsi.

Ego frater Simon domini papæ subdiaconus, apostolicæ sedis legatus, subscripsi.

Ego Ioannes Diocliensis & Antibarensis archiepiscopus subscripsi.

Ego Dominicus archipresbyter Arbanensis subscripsi.

Ego Petrus Scuariensis episcopus subscripsi.

Ego Ioannes Polatinensis episcopus subscripsi.

Ego Petrus Aruastinensis episcopus subscripsi.

Ego Dominicus Soacinentis episcopus subscripsi.

Ego Natalis Dulcinensis episcopus subscripsi.

Ego Theodorus Sareanensis episcopus subscripsi.

ANNO
CHRISTI
1199.

CONCILIVM LONDONIENSE
APVD VVESTMONASTERIVM CONTRA
prohibitionem Gaufridi comitis de Essexia pro reformatione ecclesiæ Anglicanæ per Hubertum Cantuariensem archiepiscopum celebratum anno Domini MCC. tempore Innocentii papæ III.

NOTA.

* Concilium.] Extat apud Rogerum de Houeden rerum Anglicanarum scriptorem his verbis: *Eodem anno Hubertus Cantuariensis archiepiscopus generale celebrauit Concilium Londoniis apud Vvestmo-*
M ij